

AK-47: zmatek nad zmatek



Jeden z pokusných AK-47 se sklopnou ramenní opěrkou, avšak s nepůvodním zásobníkem

Jak dobře vědí všichni aspoň trochu vážnější zájemci o dějiny zbrojní techniky, letos si připomínáme hned dvě kulatá výročí související s jednou z nejslavnějších ručních palných zbraní všech dob. To je dobrá příležitost, abychom se *automatu Kalašnikov* zase jednou trochu víc věnovali. Třeba připomínkou toho, že celosvětově používané označení AK-47, k němuž se uchylují i renomovaní autoři, je fakticky nesmysl. Ovšem nesmysl se zajímavým příběhem.

ŽE se budou (v Rusku nejspíš vskutku velkoryse) slavit nedožitě sté narozeniny Michaila Timofejeviče Kalašnikova (10. 11. 1919 – 23. 12. 2013), o tom se už nějaký čas mluví a nejspíš se to doneslo k mnoha lidem i v našich končinách. Ale že nedávno uplynulo zavedení *automatu Kalašnikov* do ozbrojených sil tehdejšího Sovětského svazu, na to se mimo Rusko samotné tak trochu zapomnělo. Poměrně málo známou informací totiž je, že k zavedení AK došlo přísně tajným usnesením Rady ministrů SSSR z 18. června 1949.

Tento dokument je sice zejména v ruské literatuře hodně zmiňován, ale nevíme o tom, že by byl už někdy publikován – ba dokonce není jisté, jestli ho někdo ze současných badatelů viděl aspoň v archivu. Vše ale nasvědčuje tomu, že v něm *7,62mm automat Kalašnikova* (7,62-мм автомат Калашникова) nebyl uveden s přídomkem vzor 1947 (образца 1947 года), jak se v odborné literatuře zas a znovu objevuje. A že tím pádem není možné o této zbrani mluvit jako o AK-47.

Tradiční označování

Popravdě není žádný div, že k tomuto zmatení došlo. Vždyť vzorové označení se v Sovětském svazu používalo velmi dlouho. Podoba oficiálních názvů sovětských ručních palných zbraní se v čase lehce měnila, případně se v různých služebních materiálech uváděla různě, nicméně jejich pevnou součástí byl v drtivé většině případů leto počet. Navíc si Rudá armáda oblíbila zkratky, někdy v kombinaci s posledním dvojcíslím daného vzoru za spojovníkem (to je správné označení tzv. krátké pomlčky).

Odtud jména jako třeba PPŠ-41. Tento konkrétní model byl zaveden jako *7,62mm samopal vzor 1941 systému Špagin* (7,62-мм пистолет-пулемёт образца 1941 года системы Шпагина), lze se ovšem setkat i s pořadím *samopal systému Špagina vz. 1941* (пистолет-пулемёт системы Шпагина обр. 1941 г.). Pro úplnost dodejme, že za druhé světové války, z perspektivy SSSR Velké vlastenecké, se pro klasické samopaly začal používat termín *automat*, což posléze vedlo k dílčí úpravě oficiální- ➤



Letos na podzim si připomeneme nedožitě 100. narozeniny Michaila Timofejeviče Kalašnikova